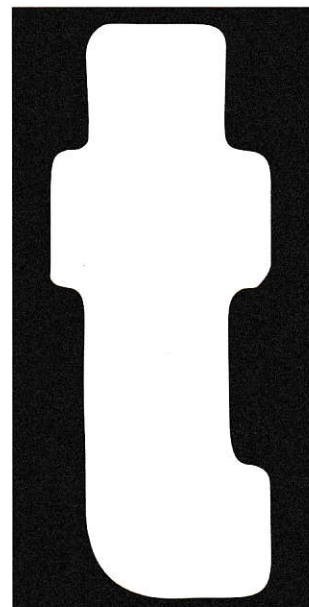

Col·loqui Josep Yxart i el seu temps

Rosa Comes Casas

La perpetuació del debat

El 25 de maig de 1995 va fer cent anys que morí Josep Yxart. O potser és millor dir que va fer cent anys que es va immortalitzar. Josep Yxart i de Moragas, sens dubte, s'ha mogut tot aquest temps entre les seves pàgines i ha suscitat els comentaris d'aquells que s'hi han apropiat, tal com succeïa quan era el centre de les tertúlies dels artistes catalans. L'organització del Col·loqui sobre Josep Yxart i el seu temps és la prova de tot això; però, a més, també constitueix un avenç del futur: la perpetuació del debat entorn del crític tarraconí. Dins del marc d'"El Segle Romàntic", la celebració d'aquestes jornades els passats 23, 24 i 25 de novembre ha estat un homenatge ineludible.

A l'espai del Museu d'Art Modern de Tarragona i reclamats per l'Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, la Societat Verdaguer i la Universitat Rovira i Virgili, acudiren especialistes per parlar-nos de l'escriptor i alguns dels intel·lectuals de la seva època. La tarda del dijous, una conferència inaugural de Rosa Cabré, "Tradició i innovació en la crítica de Josep Yxart", ja ens introduí amb detall en dos dels aspectes més significatius de la concepció yxartiana, en l'eclecticisme i la universalitat que la defineixen; i, tot seguit, el retrat del crític presidí dues exposicions molt oportunes: la mostra de material bio-bibliogràfic divers i el recorregut que Vinyet Panyella ens va fer seguir a través d'algunes pintures del gran amic Rusiñol, de Ferran i de Vallvé.

L'entrada a la jornada més intensa del col·loqui va anar a càrrec de Rovira i Gómez: una bona explicació de l'etapa anterior al definitiu establiment d'Yxart a Barcelona. Entre les diferents ponències

del dia s'alternaren sessions simultànies dedicades a la lectura de comunicacions; joves i experimentats aportaren noves idees sobre narracions, comentaris i obres del mateix crític, però també sobre la poesia i un recull inèdit de Dolors Monserdà, sobre la novel·la *Vilaniu* de Narcís Oller i les actituds lingüístiques compartides amb el seu cosí i Joan Sardà, sobre la crítica literària catalana a *El Barcelonés*, la comunicació epistolar entre escriptors catalans i castellans de finals de segle passat, sobre la curta trajectòria de Pau Piferrer o els *Principios de estética* de Milà i Fontanals.

Els assistents ens sorprenguérem de l'exhaustiu treball de recerca que Enric Cassany i Antònia Tayadella havien realitzat entorn del crític literari Miquel i Badia, així com de la presentació que cap al vespre Francesc Fontbona va fer de dues recopilacions d'escrits yxartians. Tots ja les tenim a la prestatgeria. En el volum *La descoberta de la gran ciutat: París, 1878*, Rosa Cabré ha aplegat l'*Album*, dietari de Josep Yxart, i el conjunt d'articles publicats per ell i Narcís Oller a *La Renaixensa* -"Les Arts en l'Exposició de París"-, que versen sobre les experiències que tots dos van viure a la capital francesa, tan transcendents en la seva carrera. Tal com diu l'autora al pròleg, "diríem que el dietari és el revés de la medalla de l'article.[...] El fet que ara es publiquin junts aquests dos textos enriqueix notablement el sentit que, per separat, poden tenir". La publicació de *Tarragona. Notes de color*, com afirma ella mateixa, "fa realitat el desig de fer un recull d'articles de costums tarraconins, que Josep Yxart va expressar al seu cosí Narcís Oller el 1883". Dos exemplars d'un

alt interès històric i literari que se'ns presenten en una acurada edició il·lustrada, a mans de l'Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV.

Les comunicacions del darrer dia tractaren temes molt distints: el funcionament de l'editorial de *La Renaixensa*, diferents visions de *La punyalada* de Marià Vayreda, el projecte de modernització cultural de Joan Sardà, la crítica teatral de Mañé i Flaquer, el programa cultural de *La Jove Catalunya*, els pensaments crítics i estètics del mallorquí J. Andrew de Covert-Spring i

l'ideari estètic i filosòfic de Roca i Cornet. Temes perfectament complementats amb les ponències de Jordi-Àngel Carbonell i Sergi Beser. En definitiva, un col·loqui vertebrat en la incidència de la crítica d'Yxart, però acollidor de molts altres estudis sobre fenòmens paral·lels. En l'acte de cloenda la satisfacció s'assaboria. I no podia ser d'altra manera: una excel·lent organització i una alta qualitat d'aportacions és el mínim que es mereixia el gran tarragoní.

ROSA COMES CASAS

biblioteca

COMES NOLLA, Gabriel

***De proa a poa. El món dels pescadors de Torredembarra a través de les seves dites.* Tarragona. Edicions del Mèdol. 1995.**

Durant anys, i fins i tot segles, els pescadors i tot el seu entorn han viscut arraconats en el seu món, tenint contactes, si bé continus, molt puntuals amb les societats que es desenvolupaven al seu voltant. Aquest arraconament ha propiciat que les societats marineres hagin desenvolupat una cultura i un saber propis. Un dels camps on aquesta cultura ha tingut un desenvolupament més gran ha estat el de la llengua, en el qual el món de la pesca ens ha aportat tot un seguit de vocabulari propi. Gabriel Comes ens presenta, doncs, en el seu llibre un recull de frases fetes i llur interpretació amb l'esperança que aquest llegat lexicogràfic que ens han deixat els pescadors de Torredembarra no es perdi en l'oblit com tantes d'altres aportacions de la nostra cultura popular. L'autor ens repassa alfabèticament tot un seguit de modismes i frases fetes i ens comenta llur significat i interpretació en el món mariner dels pescadors de la Torre que esdevenen protagonistes passius d'aquest llibre on es pretén sobretot retre un petit homenatge a totes les persones que han viscut i viuran de la mar.

DIVERSOS AUTORS

Guia d'arquitectura del Camp de Tarragona; Tarragona. Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Demarcació de Tarragona; Autoritat Portuària de Tarragona i Actar, 1995.

La col·laboració entre el Col·legi d'Arquitectes i el Port de Tarragona ha possibilitat l'aparició d'aquesta primera guia arquitectònica del Camp de Tarragona que no pretèn si no ésser un llibre a l'abast de tothom i que de manera entenedora intenta contribuir al redescobriment de les construccions més destacables aparegudes a les nostres comarques. Ordenat temàticament aquest inventari arquitectònic de les comarques del Camp de Tarragona apareix com una completa guia de molta de la producció arquitectònica aplegada a les nostres contrades al llarg de tota la història. Profusament il·lustrada i amb la intensa aparició de plànols, al·laats, fotografies, montatges, etc. La guia ens proposa fer un recorregut de les construccions tarragonines a través de l'ús que se n'ha fet al llarg de tots els anys. Així el llibre està estructurat en deu capítols que ens presentaran primer l'Àmbit geogràfic on han aparegut aquestes construccions, l'obra civil, l'obra religiosa, l'obra industrial i de serveis i finalment també ens apareixeran algunes de les obres particulars de les nostres comarques.